

Praha 25. 6. 2014

16

Činnost praktických lékařů pro dospělé v roce 2013

Activity of general practitioners for adults in 2013

Souhrn

Primární péči o dospělou populaci zajišťovalo k 31. 12. 2013 v České republice celkem 5 331 praktických lékařů pro dospělé (přepočtený počet na plné úvazky). Na 1 úvazek praktického lékaře pro dospělé připadalo v republikovém průměru 1 623 registrovaných pacientů a 7,2 tisíce ošetření. Na 1 registrovaného pacienta bylo vykázáno 4,5 ošetření-vyšetření za rok. Preventivní prohlídky představovaly 6,5 % z celkového počtu ošetření-vyšetření. Zajištění primární péči o dospělou populaci se dlouhodobě výrazně nemění, nepříznivě se však vyvíjí věkové složení praktických lékařů pro dospělé.

Summary

Primary care for adults in the Czech Republic as of 31. 12. 2013 was provided in total by 5 331 general practitioners for adults (in full time equivalent). Per 1 contract of GP for adults there were on the average 1 623 registered patients and 7.2 thousand examinations. Per 1 registered patient there were 4.5 examinations per year. Preventive examinations represented 6.5 % of the total number of examinations. Provision of primary care for adults does not change markedly in long terms, but the age structure of physicians evolves unfavourably.

Aktuální informace o činnosti praktických lékařů pro dospělé čerpá, pokud není uvedeno jinak, z údajů pravidelného ročního sběru dat v rámci Programu statistických zjišťování MZ, konkrétně z ročního výkazu o činnosti poskytovatele zdravotních služeb pro obor praktický lékař pro dospělé. Tento výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně ambulantních částí nemocnic, ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Zpravodajské jednotky, které odevzdaly výkaz za rok 2013, představovaly 92,4 % všech zpravodajských jednotek a zahrnovaly 95 % registrovaných lékařů (vč. smluvních pracovníků) v přepočteném počtu k 31. 12. 2013.

Počet lékařů uvedený v tabulce 1 představuje celkový počet registrovaných praktických lékařů pro dospělé a byl převzat z Registru zdravotnických zařízení. Zdrojem údajů o věkovém složení lékařů je Registr lékařů, zubních lékařů a farmaceutů.

K 31. 12. 2013 zajišťovalo v České republice primární péči o dospělou populaci, dle údajů Registru zdravotnických zařízení, celkem 5 331 praktických lékařů pro dospělé (jedná se o přepočtený počet na plné úvazky, včetně smluvních pracovníků).

Dále pokračovalo „stárnutí“ praktických lékařů pro dospělé. Jejich věkové složení (podle údajů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů k 31. 12. 2012) bylo následující:

do 34 let	5,1 %	55–64 let	39,0 %
35–44 let	15,3 %	65 let a více	15,7 %
45–54 let	24,9 %		

Průměrný roční přepočtený počet praktických lékařů pro dospělé (včetně smluvních) za zpravodajské jednotky, které odevzdaly výkaz, činil 5 042,36 a tomuto počtu odpovídalo 5 449 fyzických osob. Relativní ukazatele vztahující se k počtu lékařů byly napočteny na průměrné roční přepočtené počty lékařů.

U praktických lékařů pro dospělé, za které byly odevzdány výkazy, bylo registrováno 8,2 milionu pacientů. Při teoretickém přepočtu na celkový počet registrovaných lékařů, bez ohledu na to, zda odevzdali výkaz, by to odhadem bylo 8,6 milionu pacientů.

V průměru na 1 úvazek praktického lékaře pro dospělé připadalo 1 623 registrovaných pacientů. Nejnižší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře je dlouhodobě v Hl. m. Praze a v kraji Olomouckém (cca 1 410 registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře). Naopak nejvyšší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře vykázal kraj Středočeský (1 819) a dále kraje Pardubický, Ústecký, Vysočina, Liberecký a Královéhradecký (všechny přes 1 700, setříděny sestupně). Rozdíl mezi maximální a minimální krajskou hodnotou tohoto ukazatele činil 409 pacientů.

Praktičtí lékaři pro dospělé na odevzdaných výkazech vykázali za uplynulý rok celkem 36,5 milionu vyšetření-ošetření (při plné návratnosti výkazů by počet ošetření odhadem činil 38,6 milionu ošetření). V návštěvní službě bylo provedeno 2,1 % vyšetření, preventivní prohlídky dospělých představovaly v průměru 6,5 % z celkového počtu ošetření-vyšetření.

Na 1 průměrný roční úvazek praktického lékaře pro dospělé připadalo 7 244 ošetření-vyšetření. Nejnižší počet ošetření-vyšetření je dlouhodobě zaznamenáván v Hl. m. Praze (5 357 v roce 2013), naopak nejvíce ošetření-vyšetření na 1 praktického lékaře vykázaly kraje Královéhradecký, Ústecký a Pardubický (všechny přes 8 000).

Na 1 registrovaného pacienta připadalo v průměru 4,5 návštěv praktického lékaře za rok, stejně jako v roce předchozím. Krajské hodnoty tohoto ukazatele se pohybovaly od 3,8 návštěv v Hl. m. Praha do 5,0 v kraji Zlínském.

Z 1 000 registrovaných pacientů u praktických lékařů pro dospělé bylo sledováno (bez ohledu na to, zda pacienta pro uvedenou diagnózu sleduje sám praktický lékař nebo lékař specialista) pro hypertenzní onemocnění 230,7 pacientů, pro ischemické nemoci srdeční 91,6, z toho pro infarkt myokardu 10,4, a z důvodu cévních nemocí mozku 31,2 pacientů. Z důvodu obezity bylo sledováno z 1 000 registrovaných pacientů 122,4 pacientů. Za obézní pacienty jsou považováni pacienti, jejichž index tělesné hmotnosti (BMI - kg/m²) je roven nebo větší 30. Pacienti s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním tvořili u hypertenzní nemoci 7,5 %, u ischemické choroby srdeční 7,3 % a u cévních nemocí mozku 10,3 %. Pro obezitu bylo nově diagnostikováno 7,0 % z celkového počtu sledovaných obézních pacientů.

Závěr:

Zajištění primární péče o dospělé pacienty je v České republice dlouhodobě bez výraznějších změn, počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé se pohybuje kolem 1 600 pacientů. Počet návštěv na 1 registrovaného pacienta zůstal na hodnotě 4,5. Postupně „stárnoucí“ věková struktura praktických lékařů pro dospělé signalizuje problém pro budoucí zajištění primární péče. Ke konci roku 2012 tvořili praktičtí lékaři pro dospělé ve věku 55 a více let již více než polovinu (54,7 %).

Vypracovala: Ing. Miloslava Chudobová

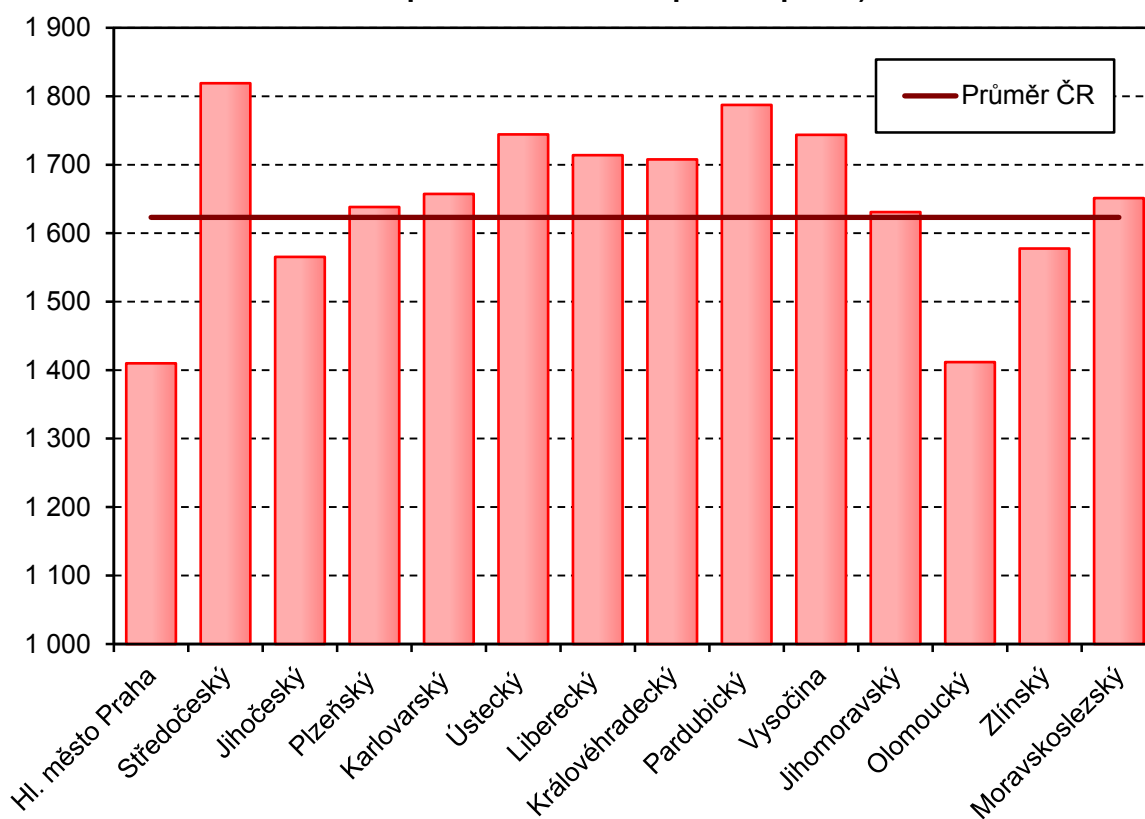
Tab. 1: Činnost praktických lékařů pro dospělé

Kraj / ČR	Lékaři (přepočtený počet) ¹⁾	Počet ošetření-vyšetření		Preventivní prohlídky v % z celkového počtu ošetření-vyšetření	Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře ²⁾
		na 1 lékaře ²⁾	na 1 registr. pacienta		
Hl. město Praha	803,17	5 356,5	3,8	7,7	1 410
Středočeský	533,01	7 867,3	4,3	5,7	1 819
Jihočeský	326,29	7 630,3	4,9	5,9	1 565
Plzeňský	285,01	6 630,7	4,0	6,5	1 638
Karlovarský	141,06	6 951,4	4,2	6,1	1 657
Ústecký	379,70	8 208,3	4,7	7,0	1 744
Liberecký	221,88	7 949,5	4,6	6,7	1 714
Královéhradecký	288,61	8 312,4	4,9	5,5	1 708
Pardubický	238,91	8 114,0	4,5	5,9	1 787
Vysočina	230,77	7 525,5	4,3	6,3	1 744
Jihomoravský	601,18	7 647,0	4,7	5,7	1 631
Olomoucký	372,57	6 985,1	4,9	7,2	1 412
Zlínský	303,17	7 817,3	5,0	6,3	1 578
Moravskoslezský	605,85	7 057,3	4,3	7,1	1 651
ČR	5 331,18	7 244,2	4,5	6,5	1 623

¹⁾ Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení

²⁾ Přepočet na 1 průměrný roční úvazek praktického lékaře pro dospělé

**Počet registrovaných pacientů
na 1 praktického lékaře pro dospělé *)**

*) Přepočet na 1 průměrný roční úvazek praktického lékaře pro dospělé

Tab. 2: Pacienti s vybraným chronickým onemocněním na 1 000 registrovaných pacientů v evidenci praktického lékaře pro dospělé *)

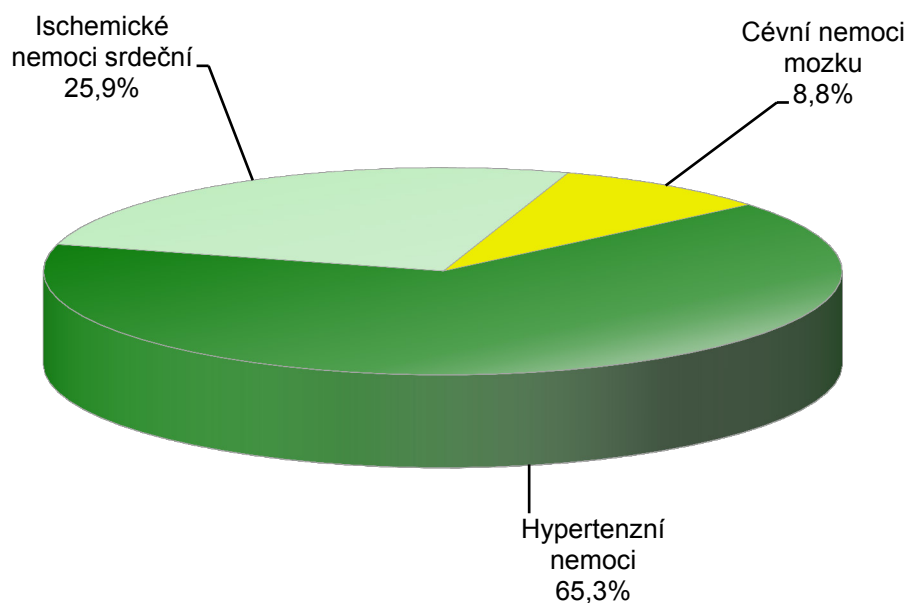
Území	Pacienti s vybraným chronickým onemocněním na 1 000 registrovaných pacientů				
	obezita	hypertenzní nemoci (I10–I15)	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku (I60–I69)
			celkem (I20–I25)	z toho infarkt myokardu (I21–I22)	
Hl. město Praha	114,5	219,5	92,0	8,5	32,1
Středočeský	139,7	235,5	99,3	11,3	31,0
Jihočeský	140,2	242,5	94,4	10,3	29,2
Plzeňský	124,5	222,0	82,9	11,3	28,4
Karlovarský	117,8	211,8	80,8	10,4	22,6
Ústecký	145,4	236,2	92,5	10,7	34,5
Liberecký	137,2	223,6	95,3	13,7	32,5
Královéhradecký	119,4	246,4	84,4	9,2	23,9
Pardubický	117,0	243,9	78,7	10,8	29,6
Vysočina	124,7	240,0	98,1	9,2	31,3
Jihomoravský	115,6	224,5	92,7	10,1	34,6
Olomoucký	107,7	226,7	87,2	8,8	31,1
Zlínský	143,3	244,8	106,0	11,2	39,4
Moravskoslezský	93,7	225,2	87,2	11,2	28,7
ČR	122,4	230,7	91,6	10,4	31,2

Tab. 3: Procento pacientů s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním z celkového počtu pacientů s vybraným chronickým onemocněním *)

Území	Procento pacientů s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním				
	obezita	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
			celkem	z toho infarkt myokardu	
Hl. město Praha	8,1	8,9	7,9	15,7	9,2
Středočeský	5,9	6,5	6,0	13,3	8,7
Jihočeský	6,4	7,1	6,8	17,5	10,9
Plzeňský	5,7	7,0	6,8	15,0	9,7
Karlovarský	6,3	6,6	7,2	16,8	10,0
Ústecký	5,9	8,0	7,8	16,2	9,7
Liberecký	9,5	8,7	7,9	15,3	10,3
Královéhradecký	9,0	6,9	7,9	15,3	9,9
Pardubický	6,1	6,4	7,1	12,9	10,3
Vysočina	6,1	6,2	6,7	19,6	11,3
Jihomoravský	6,8	7,8	7,5	18,4	11,4
Olomoucký	8,6	7,3	7,4	19,4	11,8
Zlínský	5,3	6,4	6,0	18,7	10,2
Moravskoslezský	8,1	8,3	8,1	15,1	11,6
ČR	7,0	7,5	7,3	16,1	10,3

*) Uvedeni všichni pacienti s vybraným chronickým onemocněním z registrovaných pacientů u praktického lékaře, bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu sleduje sám praktický lékař nebo odborný lékař

Struktura pacientů s vybraným onemocněním oběhové soustavy podle kartoték PL pro dospělé

Pacienti s vybraným onemocněním oběhové soustavy na 1 000 registrovaných pacientů podle kartoték PL pro dospělé

